

Lahja vsak četrtak ob 4. uri popoldne Rokopisi se ne vračajo. Ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta K 1-50. Za Nemčijo je cena listu 5 K, za drugo deželo izven Avstrije 6 K.

Rokopise sprejema "Narodna Tiskarna" v Gorici, ulica Vetrinini št. 9.

Priloga in n. znana s prejemom upravnistvo, Gorica. Semenška ulica št. 16. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Ninski ulici, na Josip Verdievem tekalšču nasproti mestnem vrtu, pri Vac-lavu Baumgartl v Korenjski ulici in na Korenjskem bregu (Riva Gorno) št. 14. po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računajo po peti vrstah in sicer: če se tiska enkrat 14 v., dvakrat 12 v., trikrat 10 v. Večkrat po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Ivan Bajt v Gorici.

Tiska „Narodna Tiskarna“ (odgov. L. Lukežič) v Gorici.

Posojilništvo in cerkev.

Naši slovenski liberalci so podobni malemu samosrajčniku, ki vedno caplja lepo za drugimi in s svojo mastno in umazano ročico skuša posnemati delo odraslih ljudi. Tako je pri vseh stvareh in je tudi pri posojilništvu.

Bili so časi, ko je edino naša krščansko-socialna stranka snovala med ljudstvom posojilnice. Tedaj so kričali liberalci in po svojih glasilih sramotili može, ki so pomagali kmetu. Kričali pa so radi tega, ker so posojilnice reševale ljudstvo iz odušnih rok. In liberalne stranke glavni steber so bili in ostanejo odušni.

Podobni malemu samosrajčniku so se za igračo poskusili s posojilnicami. S tem hočejo ljudstvo premotiti. Po „Soči“ čisto resno pripovedujejo, da cerkev in duhovščina odirata ljudi. Pri tem jih pa prav nič ni sram, da so sami nasprotovali posojilništvu le radi tega, ker je posojilništvo nasprotno odušstvu.

Takih ljudij, kakor so naši liberalci, je bilo vedno dosti na tem božjem svetu. Judovstvo, početek liberalizma, je v srednjem veku prav tako odiralo ljudi. Judje so zahtevali naravnost grozne odušne obresti, ljudstvo je bilo do grla zadolženo pri teh pijavkah. Akoravno od vseh zasovražen, je bil vendar Jud gospodar vseh.

Tedaj so začeli preprosti frančiškanski patri reševati ljudstvo. Ustanavljali so posojilnice, takozvane „montes pietatis“. Tudi na Gorškem je bila denarna moč Judov silno velika; zato se je tudi tu osnoval zavod, ki obstoji še danes in se kratko imenuje „Mont“. Krščanska ljubezen ga je rodila.

Te posojilnice so bile urejene prvotno tako-le:

Bogatejši, verni in pobožni ljudje so zložili denar v tak zavod. Posodili so ga brezobrestno ali pa darovali. Ta denar je potem zavod posojal revežem ali brez-

obrestno ali za nizke obresti 2—3%. Ob času lakote so posojali tudi žito.

Katoliška cerkev in papeži so take zavode vedno podpirali in priporočali. Zakaj? Zato, da se ljudstvo reši odušnih judovskih pijavk. Ni ga bilo takrat drugega človeka, razun pobožnih katoliških mož, ki bi bil pomagal ljudstvu.

In isto je danes! Odušni, razni magnatje, liberalni botogarji in pa gosposke liberalne posojilnice so odirale ljudstvo. Poznamo še danes na Slovenskem liberalno gosposko hranilnico, katere deležniki vlečejo iz kmečkih žuljev nad 40% (štirideset odstotkov) dobička. Zidnje case gre na bolje. Čegava je ta zaslug? To je zasluga rajfajzenskih posojilnic, katere ustanovljati je začela pri nas krščanska stranka. Tuptam posojilnice vodijo duhovniki. Ni pa namen posojilnice, da ima duhovnik hlagajno cele fare. Posojilnice imajo še drug namen. Na ta način naj vzgajajo ljudstvo, može in fante, da bodo časoma sami lahko vodili vse posle. In v tem oziru lahko mnogo stori tudi izobraževalno društvo.

Ljudska osamosvoja in izobrazba, je namen posojilnic. Liberalcem pa pri ustanavljanju novih posojilnic ni marj vse to. Njim se gre le za to, da bodo liberalni denarni odušni še nadalje komandirali ljudstvo. To je namen liberalnega posojilništva. Seveda bodo liberalci vpili radi tega nad nami, kakor tudi samosrajčnik, če ga ošvrkneš z brezovo šibo.

Ljudstvu pa svetujemo, naj ne gre na lim liberalnim prijateljem; saj mu je še v spominu Gilčvert.

Politični pregled.

Zakaj ni še premeščen pržemiselki armadni zbor v Ljubljani? Umor cesarskega namestnika Potockega je jasno pokazal, kako sovražijo Rusini Poljake. Žrjavica tli že dolgo pod pepelom. Diplomatsko

— Jezus! Marija! — zavpije starka in pokliče na ves glas Giandomenico.

A ta je bil vže na negah in oblečen tako napol v oni naglici je uže odpiral okence, da vidi kaj se godi. Nekaj možakarjev se je gugalo in hacalo naprej po cesti v smeri proti vasi, eden pa je ostal pred hišo in s hrbtom trkal in udarjal po vratih: spoznal je takoj svojega očeta. Pokliče ga po imenu, a mesto odgovora, mu zadoni na uho rezek trd: „Odpri fante!“

Stekel je takoj po stopnicah doli, srce mu je utripalo strahu in nemiru, dočim se je stara mati, nič kaj dobrega slutela, hitro oblačila.

Giandomenico odpre vrata: — Tu imaš! — zagodrnja oče in mu priloži krepko zausnico za uho.

Nato brendi dalje z nerazločljivim, presekanim glasom: — Tvojemu očetu... brzo... vrata... — in se guglje naprej kakor pes, ki hodi po treh nogah.

Giandomenico, dasiravno ga je hudi udarec zelo omamili, je vendar takoj spoznal da je oče nemalo vinjen; ostudno in odurno mu je bilo to, hkrati pa se je tudi bal. Zatvoril pa v vsejedno vrata in potisne znova zapah čez, ter sledi očetu, a v primerni daljavi.

to priznavajo rusinski zastopniki, odkrito je pa povedala svojo misel rusinska akademiska mladež. Sam Potocki se je bal, da se dvigne „Ukrajina“, in sledi ruskim zgledom. Sovraštvo med Poljaki in Rusini je stoletja staro. Slavni poljski pisatelj Sienkiewicz je v svojih delih opisoval te boje. Ukrajinske vstaje se boje zdaj tudi naši vladni krogi. Zato pa niso še premeštili pržemiselkega armadnega zbora v Ljubljano, ker potrebujejo vojske v Galiciji, če bi se dvignila Ukrajina.

Knez Bülow pri papežu v avdijenci. Papež je zaslísal v avdijenci nemškega kanclerja Bülowa. Sveti oče je govoril s kanclerjem sam eno uro. Nato je zaslísal kneginjo Bülowo in njeno spremstvo. Med tem je obiskal Bülow Merry del Vala, pri katerem se je mudil tri četrt ure. Popoldne se je Merry del Val peljal v hotel „Regina“, kjer je pustil svojo posetnico.

Nemiri v Perziji. V Perziji v Leistanu so nastali velik nemiri. Dva ladijes, angleška podanika, sta bila vjeta in pretepena ob meji. Rešila sta se v konzulat. Napadalcí so sklenili, da napadejo konzulat in pomore vse, če ne izroče beguncí. Osojbe angleškega in ruskega konzulata so obročili.

Male politične vesti.

15. aprila. Due 7. majnika obiščejo našega cesarja: nemški cesar s cesarico, bavarski vladar, saški in virtemberški kralj in še deset drugih nemških vladarjev, nadvojvod in knezov. — Pri večerajšnjih občinskih volitvah v Sarajevu so propadli srbsko-mohamedanski radikalcí. Izvoljenih je 8 mohamedanov, 4 katoličani, 4 Srbi in 2 judi. — Bavarska princezinja Gizela, hči našega cesarja, se mudi v Carigradu. — Našega cesarja obiščejo tudi angleški in danski kralj ter francoski predsednik. — Pred porotniki v Aradu na Ogrskem je bila oproščena delavka, ki je ustrelila neko žensko, ki jo je zapeljala k zakonolomstvu. — Ker

se Tarčja upira laškím poštam na Turškem, je vsled tega položaj med Turčijo in Italijo zelo napet.

16. V Szegedinu na Ogrskem so trije vojaki z bajoneti zabodli časnika Totha. — Nemški cesar, ki se sedaj mudi na otoku Korfu, na povratku obišče Palj. — Ruski car je odstavil vilenskí katoliške kanonike, ker ti niso hoteli voliti novega škofa, češ, da ima škofa imenovati pravico le papež. Car naj bi se rajši brigal za trpeče rusko ljudstvo.

17. Kitajci so začeli bojkotirati francosko blago. — V Perziji so zopet resni nemiri. V urviškem okraju zahteva guverner vojakov. — Med Francijo in Turčijo se je vnel prepír.

18. V Bosni, v Dalmaciji in na Hrvaškem se širi protiaustrijska velesrbska agitacija. Srbi hočejo zaneti proti Avstriji upor in priklópti te dežele svoji državi. — Za vrhovnega poveljnika ruske armade bo imenovan veliki knez Nikolaj Nikolajevič. — Odpuščeni so iz službe portarturski ruski generali Hoch, Smyrnov in Reis.

19. Danes na velikonočno nedeljo je zborovalo 20.000 tirolskih kmetov in zahtevalo, da se odstrani brezverski profesor Wahrmond.

20. Nemški cesar pride v Palj 6. maja. Od tod se cesar vrne domov skozi Ljubljano.

21. Spor med Italijo in Turčijo je poravnán.

S. K. S. Z.

Moja hoja na Triglav! V soboto zvečer ob 8h predava v „Centralu“ dr. Breclj o predmetu: Moja hoja na Triglav. Lepo in zanimivo predavanje bodo krasile skioptiske slike. To bo zadnje predavanje v tej sezoni, pri katerem se bodo kazale skioptiske slike. Članí so vstopnine prosti, nečlaní plačajo mal prispevek 20 vin.

— Spoštuj očeta in mater! — za-ječi vsa potrta in žalostna starka.

— ... kajti Bog kaznuje nevhvaležne sinove! — pristavi glasno jokajoč Giandomenico, ki je sključen v dve gubi tičal v kotu in trepetal groze in strahu.

Jurij pa je dvigal in lomil stolice in klopí, cepetal divje z nogami, vpil in razgrajal da joj, bruhal kletvice in nesramne stvari... in to dokler je mogel sploh sopsti; no potem se je zleknil in zaspal kakor žival.

*

Vže davno se je bilo izkopalo drugi dan jutro v čisti, sveži rosi, a Jurjev dom je stal tam nem in tih, še vedno zaprt. Kmetje ki so hiteli mimo na delo, so se ustavljali, gledali začudeni ta nov pojav in kimajoč z glavo, šli naprej...

Gotovo se jim niti sanjalo in da je sinoči tmsleščerba predolgo brlela in: Lucerna tropp' accessa

Giorno poc' appalesa*), tako je večkrat in večkrat ponavljala starka Giandone.

*) Domač pregovor v Abrucih, slovensko: Kjer luč preveč gori, dneva pač dolgo ni.

Nihče naj zamudi udeležiti se tega zanimivega predavanja.

Vsako sredo zvečer ob 1/9 je v „Centralu“ prijateljski večer S. K. S. K. Gostje dobrodošli!

Prihodnjo nedeljo ne bo predavanja.

Vsa katoliška izobraževalna, bralna in druga društva, ki imajo izobraževalen namen, ponovno prosimo, naj nemudoma sklenejo svoj pristop k S. K. S. Z. Naše geslo bodi: *Združimo se!*

Slovenska krščansko socialna zveza za Goriško je založila vzorna pravila za izobraževalna društva. Kdor jih želi, naj se oglasi na naslov: Fr. Kremžar, tajnik S. K. S. Z. v Gorici.

Bratska društva opozarjamo, naj se pravočasno javijo, kadar žele od „Zveze“ predavatelja; enako je tudi s skriptnikom. Vse tozadevne želje naj pošiljajo edino le na naslov „Zvezinega“ tajnika. Le tako je mogoč red v društvenem gibanju.

Somišljeniki! Somišljenice! — Zahtevajte v vseh prodajalnicah in tobakarnah vžigalice „Slovenske krščanske socialne zveze“. V korist obmejnim Slovincem! Kupujte tenaše vžigalice!

Novice.

Duhovske vesti. Velikonočni ponedeljek je bil investiran za skolasitika prvostolnega kapitlja preč. in mnogozaslužni Mons. Ivan Wolf! Naše iskrene čestitke!

Danes, četrtek, sprejme kanonično investituro preč. g. Anton Berlot za dekanjsko župnijo v Kanalu. Na mnoga leta!

Za vikarija v Lokavcu je imenovan veleč. g. Henrik Černigoj, župnijski upravitelj v Vel. Žabljah.

Izpraznjeno župnijo na Vogerskem bo oskrboval preč. gosp. Valentin Pipan, župnik v Renčah. V stalni pokoj stopi veleč. g. Štefan Kumar, vikar v Avčah.

„Kamenje meče na grob.“ Kdo? „Soča“! In sicer v članku, v katerem bi rada pela apoteozo nesrečnemu možu iz Čepovana, ki je kazal mržnjo do duhovnikov in ki je umrl nagle in neprevide smrti. Piše namreč: „Kardinal Misija je tudi umrl nagle in neprevide smrti“. Resnica pa je, da je blagi pokojni kardinal res umrl nagle, ne pa neprevide smrti! Bil je — kakor smo izvedeli pri kompetentnih osebah — dan pred svojo smrtjo pri sv. spovedi, maševal je še zadnji dan — na cvetno nedeljo — prav pobožno v domači kapeli. Pred smrtjo (ob 1 po noči nedeljo na ponedeljek) je zopet prejel sv. odvezo, zakrament sv. poslednjega olja, ter papežev blagoslov z odpustkom za umirajoče; umrl je poljubljajoč sv. razpelo! Taka smrt pač ni nepreviden! Zato vračamo liberalcem „Sočin“ vzklik: „Najbolj zaničljive, najperfidnejše, v najgrši luči, prave podleže in ničvredneže se kažejo takrat, kadar se zaganjajo v mrtve. Fej takim izvržkom!“

Petrov novič in „Soča“. — Po svoji stari navadi se je „Soča“ celo v papeževem jubilejnim letu zaglala v sv. Očeta češ, da na milijonih sedi ter da ima toliko denarja, da od italijanske vlade niti noče ponujane denarja, — da izdaja ogromne svote denarja za svojo obleko. Končuje pa s tem le perfidnim hujskanjem: „Zato jih zasluži trikrat po 25 na dan, kdor da le en novič za bogatino v Vatikanu“.

Da „Soča“ tako piše se ne čudimo, saj stoji v očitni zvezi z „pročodrimovci“ in luteranci. A da proti opetovanim na padom na sv. Očeta „Naš Glas“, ki hoče biti tudi katoliški molči, nam daje vedno več misliti!

Vsak katoličan ve, da bi papež isti dan, ko bi sprejel denar od italijanske vlade, postal njen suženj. In tu bi potem še-le vriskala „Soča“ da je papež prodal svojo neodvisnost, da ni poglavar vesoljne cerkve, ampak ponižni hlapec italijanske vlade!

Vprašamo, ali bi Gabršček sprejel od Pajerja par stotakov s pogojem, da

zleze pod njegov frak? Najbrže, ker sicer bi ne mogel tako podcenjevati neodvisnosti sosebno če sezanjo (!) ponuja, denar.

Perfidna laž je, da rabi sv. Oče za šivilje in svojo obleko ogromne svote kar 250.000 K na leto! To „raco“ je pograbila „Soča“ iz židovsko-socialističnih časopisov, katero so že sto in stokrat dokazali ovrgli ne-le katoliški ampak tudi drugi resni coljubni listi!

Hujskanje proti Petrovemu noviču je parola framazonov, ki menijo da zavežejo roke poglavarju cerkve, če mu odvzamejo na ta način potrebnih sredstev za vpladanje. Ljudstvo krščansko vedno bolj spoznava protikrščansko tendenco „agrarnih“ liberalcev!

Luteranci in Gabršček. „Soča“ z dne 7. aprila t. l. razkriva versko prepričanje svojega lastnika s tole opombo: „Predavanje o Trubarju v spomin njegove 400 letnice se namerava prirediti v Gorici; in sicer bi predaval evangelijski duhovnik Chraska iz Ljubljane v slovenskem jeziku v splošno pristopni dvorani tukajšnjega evangelijskega župnišča, katero je na prošnjo pripravljen dati na razpolago č. g. župnik Schmid. Ako pride do tega predavanja, naznanimo pravočasno, kedaj se bo vršilo“. Ko človek to prebere, se mu zdi, da ima pred sabo „Evangelische Kirchenzeitung“ v resnici pa bere pristno „Sočo“, ki deluje na podlagi svojega laži-gesla: „Vse za narod, svobodo in napredek“. Zato pa je ta dopisil značilen za „Sočo“ in njenega lastnika, ki se ž njim poteguje in zavzema za predavanje luteranskega pastora Chraska, znanega urednika protestantskega „Blagovestnika“. In zakaj? Mogoče zato, ker bo „predaval v slovenskem jeziku“? Pač ne; saj Gabršček navadno prezre vsa strokovna slovenska predavanja, ako jih ne obsenči senca liberalizma; saj je svoj čas s cepcem udaril po „Kos ovem Gradivu“, strogo ustanstveni knjigi, ki je tudi slovensko pisana. Urok tiči globlje. Spominjamo se na nekdanje „Sočine“ podlistke: „Evangelij v Vipavi in okolici“, ki ga je kot rokopis župnika Schmidta prevel (van) Kjavčič. Spominjamo se, da je „Soča“ vže 1. aprila 1903 spisala članek „Nestrpnost in denuncijanstvo“, kjer piše o tem Schmidtu: „Evangeljski župnik je prijazen in uljuden gospod ki zna z dodeljenimi otroki lepo ravnati... Nikakor nimamo namena tukaj braniti g. evang. župnika, braniti se zna že sam... Kako so katoliški dukovniki veliki v sovraštvo do svojega bližnjega, kako znajo preganjati sočloveka in kako so netolerantni glede veroizpovedanj...“ Kaj nam to govori? Dovolj jasno nam to pove da, je „Soča“ vže zdavnej pod uplivom prajsovskih mark „Gustav Adolf Verein-a“, da je v tesnih zvezah č. g. župnika Schmidta, in gotovo ne v korist katoliški stvari, ker je ravno ta Schmidt znan kot fanatičen luteranski pastor; tukaj je dokaz, da je „Soča“ v službi luteranske propagande na Goriškem. Potem naj se Gabršček trdi, da ni proti veri, da so liberalci dobri kristjani: odvetniški koncipijenti mu bodo morda to verjeli, naš kmet ne. Potem naj kak Jermol še oznanja svetu da se je naročil na napredne liste. Liberalci so po svojih glasilih verski odpadniki in dosledno narodni izdajice. Capito „Naš Glas“!

„Naš Glas“ — liberalen glas. — Ta list brez naročnikov je postal sila pobožen. V zadnjih treh številkah so trije članki, katere so morali pisati pravi pismouki. Pismouk Marko se trudi, da bi dokazal, da se lev in levinja „stavita tisočim bajonetom v bran za svoje mlade“. — Svetujemo Marku, da naj nikar ne gre z bajonetom na leve.

Tudi o starem sv. pismu je dobro podkovan ta pismouk, posebno dobro pozna preroka Jeremijo. Nadalje pa hoče Marko dokazati, da so pravzaprav klerikalci pagani, ker nasprotujejo Kristovemu nauku, ki je ljubil svoj narod. In dokaz za to. Klerikalni poslanci v državnem zboru nočejo v skupen klub z liberalci in so krivi, da nimamo svojega ministra. Skoro gotovo tiči v Marku — kandidat za ministra.

Dragi pismouk J. M. pa posebno povdarja svoje globoko versko prepričanje, ko piše o „Vstajenju“. Sicer pa ta mož ne more spisati članka, da ne bi v ospredje silil svoje osebe. Če je že agrarna stranka za to na svetu, da Mermolja lahko na shodih zabavlja proti vsem, potem je res za Mermoljo letošnja pomlad

„Vstajenje“, gotovo pa ne za goriškega kmeta, ker Mermolja dosedaj še ni ene za kmeta koristne misli sprožil v svojih člankih, — kaj še izpeljal.

Z vednim povdarjanjem Kristusovega nanka in vere se pa malo strinja, če beremo zagovor glede nečuvenga postopanja agrarcev v Biljah, kjer „Naš Glas“ „klerikalcem“ očita vse iz „Slov. Naroda“ in „Soče“ povzete laži in grdobije. Kako v resnici hočejo agrarci voditi naše ljudstvo, izprevidimo na pr. iz poročila o ustanovitvi društva „Stol“ v Breginju, kjer bodo verni agrarci lahko svoje krščansko prepričanje krepi s čitanjem „Soče“ in „Naroda“ — „Slovenca“ seveda v tem društvu ne naračajo, ampak „Narod“, ki je doslej še vedno le nasprotno kmečkim koristim.

Kaj piše „Soča“? „Soča“ z dne 14. t. m. piše, da izobražan človek ne gre na lim farovžu in cerkvi. Farovž in cerkev v tiščita ljudstvo. Zato treba ljudstvo pomagati, da se otrase verig (!) „Tudi njive in drugo zemljišče, katero je kaka brumna duša darovala cerkvi (morda za to, da bi lažje zletela v nebesa!) igra svojo posebno politično ulogo“. Kdo ne vidi v tem hujskanju proti cerkvi, kdo ne vidi v zadnjem stavku grdega in ostudnega norčevanja iz kršč. nauka v posmrtno življenje. Kdor tako piše, more li še biti dober katoličan? Kateri dober katoličan more molčati na to? Nihče! O pač! Agrarci lepo molče; celo s „Sočinim“ lastnikom prirejajo skupne shode proti farovžu in cerkvi; pa hočejo biti dober katoličani. Koliko časa bo še trajala ostudna hianavaka igra? Dolgo ne!

Kako laže „Soča“. „Soča“ je pred ožimi volitvami pisala, da je neke neki „nunc“ na prižnici govoril, da je papež padel v omedlevalo. Krajca, kje se je to govorilo pa „Soča“ ni navedla, pač pa „Slovenski Narod“, ki je pisal, da se je to zgodilo v Trnovem na Goriškem. Opozorjen na tisto notico, je poslal č. g. kurat Kodrič iz Trnovega pri Gorici „Soči“ popravek. A „Soča“ popravka ni sprejela, češ, da ni bilo mišljeno to Trnovo, ampak neko drugo. Ker pa imamo na Goriškem dva Trnova, ostane torej še Trnovo pri Kobaridu. Tajništvo obrambene zveze se je obrnilo na č. g. vikarija Ferfolio, ki je odgovoril že dne 27. marca. Vseled za poslenosti g. tajnika obrambene dah. zveze smo dobili dotično pismo v roke še le sedaj in iz njega posnemamo, da ata „Soča“ in „Narod“ nesramno lagala. V Trnovem pri Kobaridu nihče prav ničesar ne ve o kaki papeževi omedlevici ne pred volitvami ne po volitvah. G. vikar izjavlja, da bi mu niti na um ne mogla priti taka bedarija, kakoršna se čita le v liberalnih listih. Res, ljudje ki niso več normalni, so zmožni pisati in verjeti take bedastoče. Pričakujemo, da bodo „Soča“ in „Primorec“ in „Slov. Narod“ svoje laži preklicali. Po dosedanjih izkznajih soditi bo težko kaj z našim pričakovanjem. Liberalni listi pač lažejo, saj od tega žive.

Značilno. — Torkova „Soča“ naznanja, da hosta na belo nedeljo v Brjah pri Ribemberku imela shod novoizvoljena poslanca Gabršček iz Franko. Značilno je, da ta dva moža nastopita v tako bratski vzajemnosti in da ta prvi njujin skupni nastop je naperjen proti cerkvi in farovžu. Naj bi rajša prežvekovala golide tiste gnojice, s katero sta se še pred kratkim tako junaško obmetavala. Gliha pač vkup štrihaj!

Novi tiskovni zakon. — V zadnjem zvezku „Društvenega govornika“ priobčnje državni poslanec dr. J. E. Krek govor o novem tisk. zakonu in o kolportazi. Povsod v Avstriji se bo po novem zakonu razvilo novo življenje za knjigotrštvo in časnikarstvo: tiskalo se bo neprimerno več, nego se je dosedaj. Potrebno je, da se z novim zakonom, ki se gotovo ne bo bistveno ločil od načrta, ki ga imajo v rokah državni poslanci čimprej dobro seznanimo in se pripravimo za delovanje, ki ga bo omogočila večja svoboda v knjigotrštvu in zlasti v razširjanju tiskovin. Priporočamo našim društvom naj prirejajo predavanja o novem tiskovnem zakonu in o kolportazi.

Lurškim romanjem naznanja odbor, da je vsakemu udeležencu potreba neka francoskega denarja. Kdor more, naj si izmenjavo preskrbi sam, potrebe mu pa tudi v tem oziru lahko „Slovenčevo“ upravnništvo. Treba pa je nazna-

niti, koliko denarja naj se zanj zameni; dotični znesek naj se pošlje naprej, in sicer zadnji čas do včeršji 24. aprila. V ravnilo, koliko se približno jemlje seboj, bodi povedano, da so svojedobno avstrijski romarji jemali seboj do 20 kron francoskega denarja, in pa, da se v Lurdu samem lahko kupuje z našim domačim drobižem. Manj kot deset frankov (9 K 55 h) naj bi pa nihče ne zahteval.

Vojaške dopuste o času žetve je poveljništvo c. in kr. III. voja (pod katerim stoji tudi slovenski polki) določilo od 28. junija do 18. julija. Dopusti se bodo podeljevali za dobo treh tednov, in sicer le aktivnim pešcem in lovcom. Pri konjeništvu se tak dopust dovoli le v izvanrednem slučaju. Na dopust se pa ne bodo puščali v take kraje, koder razsaja kaka nalezljiva bolezen. Oziralo se boče pred vsem na sinove kmečkih posestnikov. Prošnje je treba vlagati do konca meseca maja na polke ali bataljone potom kompetentnega okrajnega dopolnilnega poveljništva, potom županstev. Navesti je krdelo, kjer vojak služi, šaržo in naborno letnico. Nadalje, koliko meri posestvo, čisti letni dohodek, splošne imovinske razmere, družinske razmere (število otrok doma in teh starost), število hlapcev in dekel. Od županstva mora biti priloženo potrdilo, da je dotični vojak sin poljedelca, ki mu manjka delavcev. Opozarjamo kmečke posestnike na te dopuste. Če se jih letos ne poslužite, jih drugo leto morda vlada ne dovoli več.

Nova društva. V Velikonočni ponedeljek se je vršil v Dasklah ustanovni občni zbor izobraževalnega društva. Govoril je g. dr. Capuder. — Tudi v Ravnici je bil isti dan ustanovni shod izobraževalnega društva. Govoril je Fr. Kremžar. Zanimanje za društvo je bilo v obeh krajih veliko.

Imenovanje. Minister za poljedelstvo je imenoval kancellijskega adjunkta c. kr. gozdarskega in domenskega ravnateljstva v Gorici Friderika Benigni vit. Müldenberga ravnateljem pomožnih uradnikov ad personam.

Pozor! Predčasom si je neki somišljenik izposodil pri podpisnem L. Smolnikarjevo „Poročilo o shodu nepolitičnih društev“. Ker je od tega preteklo že toliko časa, da bi se bil v tem času vsak lahko že celo knjigo na pamet naučil, bi prosil dotičnika, naj mi jo blagovoli vrnit. Bom zelo hvaležen! — Fr. Kremžar.

Ponesrečeni Slovenci v Ameriki. Dne 6. decembra lanskega leta je podsulo v rudniku „Fairmont Coal Company“ v Monongah, v Zruženih državah ameriških več oseb, med katerimi je izgubilo življenje tudi 19 avstrijskih državljanov, med katerimi so bili tudi Slovenci Anton Ujovich (Udovič) iz Primorskega (Primskova ali Primostek), Anton Hevatin iz Primorskega in Ivan Valencih (Valenčič) iz Kranjskega. Nadaljnih rojstnih, domovinskih in družinskih podatkov manjka. Da bode pa avstro-ogrski konzulat v Pittsburgu zamogel za družine oziroma sorodnike ponesrečencev od podjetja iztirjati odškodnine, naj se ti nemudoma zglaste pri svojih okrajih glavarstvih. Prosimo, da to ponatisnejo tudi drugi listi.

Nova zadružna postava. — Justični minister Klein je sklical na 4. majnika zadružne strokovnjake v posvetovanje glede nove zadružne postave. Enako posvetovanje se je že vršilo leta 1895. Vlada je sad tedanjega posvetovanja predložila drž. zboru l. 1898 v obliki postavnega načrta; državni zbor pa ni rešil predlog, vsled tega pride stvar letos zopet v državni zbor.

Katoliško izobr. društvo v Šturijah priredi na belo nedeljo ob 1/4 popoldne skriptično predstavo Ben-Hur. Roman iz Kristusovih časov s 64 slikami. Stojšče 30 v., sedeži 1 K.

Bela velikonoč. — Imeli smo slabe velikočne praznike. Tukaj v dolini je dežilo, v gorah pa je snežilo. — V ponedeljek je padlo v Tolmini pol metra snega; na banjški planoti je metlo, kakor bi cunjel trgal. — Iz Boyca so se velikonočni ponedeljek vozili v Čezsočo s samni. Do 10 h rjutraj je padlo na Bovškem 35 cm snega, snežilo pa je nepretrgoma še naprej. — Vipavski hribi, posebno Čaven in njegovi sosede imajo bela oblakila na sebi. — V Št. Vidu na Koroškem je padlo nad 1 m snega. Vlaki so imeli zamude. Torej bela velikonoč!

Razglas. — Z ozirom na določbo § 58. zakona v osebnem davku od 25. oktobra 1896 l. drž. z št. 220 se naznani, da bodo postavljeni v upogled davčnim zavezancem izkazi odmerjenih davčnih postavkov za priredbeno dobo 1908/09 onim, ki so podvrženi občni pridobitini v priredbenih okrajih: okraj trgovinske zbornice Gorica-Gradiška, (II. razred), Gorica mesto in Gorica dežela (III. in IV. razred), skozi 14 dni začeti s 25. t. m. pri davčnem oddelku c. kr. okrajnega glavarstva v Gorici (Via dei Cappuccini št. 16, I. nadstropje, šola št. 5 med uradnimi urami. Oč c. kr. okrajnega glavarstva.

— Smrtna kosa. — Na Bledu je umrl hotelir Viktor Klinar, p. d. Petran. — V Arku na Tirolskem je umrl ljubljanski trgovec Fr. Kollmann v starosti 69 let. Pokojnik je bil blag in miroljuben značaj R. i. p. l.

— Vrnjen denar. C. kr. pristojbinski urad v Trstu je odmeril deželnemu zalogu goriškemu za desetletje 1901 do 1910 namestek v znesku K 27318. Na utok deželnega odbora je znižale finačno ravnateljstvo meseca aprila 1906 odmerjeni namestek na K 9277; ker pa tudi ta svota ni odgovarjala zakonskim določilom, predložil je deželni odbor utok na finančno ministerstvo, katero je letos marca znižalo pristojbino na K 280.50. Ker pa utoki nimajo odločilne moči, moral je deželni odbor plačevati prvotno odmerjeni namestek v trimesečnih naprednih obrokih. Vsled končne odmeritve vrnili so se deželnemu odboru do sedaj preveč plačani zneski s 5 od sto obrestmi ker je bil ta denar naložen neplodonosno.

— Hrvatski in slovenski veroučitelji pri skupnem delu. Odbor D. S. K. se je sešel dne 26. marca k seji v važni zadevi. Hrvatsko katehetsko društvo je po svojem predsedniku dr. Jambrečeviću poslalo povabilo, naj bi se društvo slovenskih katehetov udeležilo prihodnjega katehetskega tečaja, ki se bo vršil v Splitu prve dni septembra. Odborniki so soglasno pritrdili tej želji in predlogu, naj se tečaj nazivlje „Hrvatsko - slovenski pedagoško - katehetski tečaj“. Delovalo se bo, da bodo Slovenci častno zastopani. D. S. K. pošlje tudi dva govornika, da bosta sporazumno z osovratelji tečaja prevzela primerno tvarino za svoja referata. D. S. K. je stopilo v dogovor s hrvatskimi kateheti, da se določi čas, spored in okvir tečaja. Opozarjamo člane katehetskega društva že sedaj na to velevažno prireditve, ki ima namen zblížiti Slovence in Hrvate v najvažnejši in najpotrebnejši panogi — na polju duhovskega delovanja. Vsak katehet naj bi porabil morebitne počitnice za izlet, ki mu bo združil zanimivo s poučnim.

— Godovi prihodnjega tedna. — Nedelja 26. aprila: 1. po veliki noči ali bela nedelja; Klet, papež; Marcellin, papež; ponedeljek 27. aprila: Pe-regrin, duh., Anastazij, p.; Cita, devica; torek 28. aprila: Pavel od križa; Vital, mučenec; sreda 29. aprila: Peter, mučenec; Robert, opat; Antonija; četrtek 30. aprila: Katarina Sij. devica; Marijan, mučenec; petek 1. maja: Filip in Jakob, apostola; Žiga; Jeremija, prerok; sobota 2. maja: Atanazij, škof; Sekund, mučenec.

— Sejmi meseca maja na Primorskem. V Ajdovščini križev teden; Boljunc 24. maja; Divača 26. maja; Gerovo 16. maja; Gorica drugi in zadnji četrtek; Hrpolje 2. maja; Kastej 22. maja; Kojško v ponedeljek po sv. Juriju; Seždina 3. maja; Štanjel 21. maja; Volovsko v Istri 16. maja. — Po bližnjih krajih: Videm 31. maja (2 dni) semenj sv. Kancijana; Bohinjska Bistrica 1. maja za živino; 11. maja in v četrtek po Bin-kostih v Senožečah; v ponedeljek po sv. R. T. v Št. Petru na Krasu.

Mestne novice.

m Procesija na Sv. Goro. „Slovensko kat. delavsko društvo“ v Gorici, žensko društvo „Skalnica“ in druga društva priredijo tudi letos tretjo nedeljo po Veliki noči procesijo na Sv. Goro. Tudi letos bodo za delavsko ljudstvo duhovne vaje in sicer tridnevna, ki se bo obhajala v cerkvi sv. Ignacija v četrtek, petek in soboto pred tretjo nedeljo po Veliki noči. To dajemo na znanje bratskim društvom in Marijinim bratovščinam po deželi, ki se mislijo udeležiti teh delavskih slovesnosti.

m Zazadnega ravnatelja v cen-

tralni bogoslovni je imenovan profesor č. g. dr. Jakob Brumat.

m Nov goriški občinski volivni red. Dne 5. marca l. 1907 je sklenil dež. zbor goriški nov občinski volivni red. Z najvišjo odločbo z dne 30. marca l. l. pa je cesar potrdil omenjeni zakonski načrt. Ta novi občinski volivni red je važen radi tega, ker onemogočuje obstrukciji v občinskem zastopstvu, ki bi preprečila izvolitev župana.

m Ravnatelj Simzig ostane. Iz zanesljivega vira čujemo, da je gimnazijski ravnatelj Simzig na prigovarjanje samega namestnika umaknil svojo prošnjo za umirovljenje. Ravnatelj Simzig ostane na svojem mestu najbrže še eno leto.

m Odbor „Slov. katol. delavskega društva“ v Gorici ima v nedeljo ob 11¹/₂ sejo v društvenih prostorih.

m Opozarjamo na oglaš. g. Rafaela Vuge, trgovca z jedilnim blagom v Gorici na Kornu št. 6 in ga priporočamo rodoljubom v mestu in na deželi!

Krasno

manufakturno blago po zelo nizki ceni prodaja „Krojaška zadruga“ v Gorici.

Vzorec blaga se razpošilja brezplačno.

Iz goriške okolice.

g Umrl je g. Josip Faganel, župan v Oseku, deželni poslanec, ud c. kr. okrajnega šolskega sveta, ud pogozdovne komisije in cestni odbornik dne 16. t. m. ponoči, previden s svetstvi. Pokojnik je doživel visoko starost 77 let. Občinsko starešinstvo ga je imenovalo v svoji seji dne 12. t. m. radi njegovih velikih zaslug za občino Osek-Vitovlje častnim občanom. Žalibog pa, da mu zastopniki niso mogli izročiti diplome, ker ni nihče pričakoval tako nagle smrti. Bil je vedno mož odločnega krščanskega mišljenja in veren pristaš krščanskih strank. Kot župan je do zadnjega opravljal sam vse posle, dokler ga ni popolna onemoglost prisilila, da je šele začetkom tega meseca moral izročiti občinsko upravo svojemu namestniku. Pokojnik je bil vsestransko izobražen, zato ga je ljudstvo čislalo in mu poverilo različne službe in časti. Takega župana ne bo imela naša občina več kmalu. — Pogreb je danes (soboto) popoldne.

Blagumu možu večni mir in pokoj!

g Lokve, 19. aprila 1908. — O polnoči je oznanjal strel — in za njim drug in zopet drug — po naši višavi: Velika noč je tukaj — aleluja! O narod moj, veselo ukaj — aleluja! Ustal je Kristus, zmagal smrt — aleluja! I ti, moj rod, ki bivaš tod, ne boš še strl — aleluja!

g Zahvala poslancu Fonu. „Del. podporno društvo“ na Lokvah je dobilo od c. kr. polj. ministerstva — potem c. kr. gozdne direkcije v Gorici — 100 K podpore: — uspeh poslanca Fona; hvala mu zato! Hvala tudi c. k. gozd. oskrbniku na Trnovem, g. Neuwin-ger-ju, ki je prošnjo blagohotno podpiral!

Za „del. podp. društvo“

A. Plesničar, načelnik.

g Padel je s tovarnega vlaka blizu Solkanskega mosta 31-letni železniški uslužbenec Ivan Ivančič. Težko ranjenega so prenesli v goriško bolnišnico.

g V Podgorski papirnici je za nadzornika neki Mermolja, doma iz Vrtojbe, ki delavstvo tako šikanira, da nikomur ni mogoče izhajati. V Podgoro je prišel pred kratkim; lani je bil še v

Vevčah, kjer pa je organizirano kršč. socialno delavstvo kmalu naredilo konec njegovim šikanam. Poprej je bil tudi še v Gratiwinu, a je tudi tukaj moral oditi, ker je z delavstvom, posebno z delavkami grdo ravnal. Začetkomonega tedna so delavke že začele stavkati; a so se vrnile na delo pod pogojem, da se Mermolja kmalu odstrani. — Upamo, da bo ravnateljstvo papirnice upoštevalo zahteve delavstva in bo odstranilo človeka, ki meni, da delavka ni človek.

g Koliko je vreden „Pr. List“? Za dve besedi in pol — „Vzgleđ Gor. Trebuša“ — je dobil „Pr. List“ iz Gor. Trebuše že tri dolge klobase v plačilo: — škoda, da prevečsmrdé po česniku in smolli! Zato jih „Pr. List“ hvaležno vrača s prošnjo, naj se ž njimi nekemu nedoletnemu „starejšinu“ akupijo leta.

g Divjaški čin. Na velikonočno nedeljo zvečer je neki Dornik Auton v Št. Petru klical pred šolo svoji dve hčeri domov. Pri tem sta pritekla dva mladeniča, ki sta moža napadla z nekim orodjem ter ga hudo ranila na glavi. Mož so oddali v bolnišnico. Potem sta dirjala divjaka skozi vas in na trgu vrgla kamen v glavo nekemu Jožofu Čargotu, da se je zgrudil na tla. Potem sta zbežala proti Vrtojbi, iz česar sledi, da sta Vrtojbenca. Kdo je kriv podivjanosti? Orožništvo naj se za to stvar bolj zanima.

g „Kat. slov. izobražev. društvo“ v Biljah priredi na belo nedeljo ob 4. pop. v dvorani pri Solerju poučno predavanje o delavskem vprašanju. Vstop je vsakomur dovoljen.

Prihodnje predavanje bo 3. nedeljo po Velikonoči.

g Požar v Dornbergu. V noči od velikega petka na veliko soboto je nastal požar v posojilnični hiši v Dornbergu. Do tal je pogorel hlev in del gospodar-skega poslopja. Najemniku krčmanju Dopliharju je zgorelo nekaj sene, slame in približno 80 hl vina. Doplihar je zavarovan, istotako posojilnica. Vendar ne toliko, kolikor je škode.

g Zavarovalnice za govejo živino so se velikonočni ponedeljek ustanovile v Grgarju in v Ravnici.

Iz ajdovskega okraja.

g Iz Rihemberga. Opozorjen sem bil na sledeče vrstice v „Soči“: Brje — „Dne 12. t. m. smo imeli posvetovanje, kako bi se uspešno vprii zidanju nove cerkve in župnišča v Rihemberku“ in „na belo nedeljo bo velik javen shod, kjer se bo razpravljalo tudi druga gos-podarska in polit. vprašanja. Na shodu bosta govorila gg. poslanca Gabršček in dr. Franko. Udeležba bo velika tudi od drugod“.

Taka posvetovanja in shodi so nad vse smešni in slepilni. Kdaj se je sploh mislilo na zidanje novega župnišča v Rihembergu? Nikdar in nihče.

Čemu se posvetujete in napravljate shode proti nameravani malenkostni popravi župnišča, ktera je už pred meseci ustavljena? Čemu razburjate ljudstvo proti stvari, katere ni in je nikdar vsaj v daljni prihodnosti ne bo?

In pa še Gabršček in dr. Franko, ki bosta govorila tudi o gospodarskih vprašanjih, bosta govorila tedaj tudi proti zidanju župnišča (gotovo mislite popravi župnišča). Lep predmet sta si izbrala gg. postanca za prvi svoj nastop!

Gospodje posvetovalci in shodarji čujte: Je nekdo drugi pred Vami ustavil popravo župnišča — in ta je g. Jožef Pavlica, župan rihemberški z drugimi. Kdo še tega ne ve?

Da bote na shodu vendar vedeli kaj povedati, Vam zadevo kratko pojasnim.

Konkurenčna obravnava za popravo župnišča je bila napovedana za 11. januarja 1908 leta, a se je kot omenjeno ustavila od glavarstva.

Da pa še nadalje ne bote v „strahu“, Vam tudi izjavljam, da z vselej opustim vsako prizadevanje za popravo župnišča konkurenčnim putem t. j. na stroške občine, kateri bi bili mi-grede povedano znašali za občino okrog 4000 K.

Upam, da Vam je sedaj stvar jasna, da so vsi tozadevni proti shodi in protiposvetovanja nepotrební.

V Rihembergu dne 16. aprila 1908.

Josip Strancar, župnik

a Trije škandali. Iz Rihemberga, 22. aprila: Liberalni divjaki so se na Velikonoč med seboj stopili v Vasi. Tone Fabjanov je trdil, da župnik ukaže v cerkvi, drugi „Mi Vaščani ukažemo v cerkvi“. Na to so planili na Toneta in ga pobili na tla. A bili so drugi bolj udarjeni kot Tone. Tone Fabjanov je sploh med liberalci v Vasi najbolj brihten fant. Le škoda, da se večkrat preveč izpozabi.

Liberalni divjaki iz Vasi so na Velikonoč med sv. mašo ob 10 uri delali velik škandal na „koru. Tone Fabjanov se je obnašal prav dostojno. Nasilno so se vedli proti pevcem in organistu. Nameravali so z zastavljanjem prostora z glasnim zabavljanjem, kvarjenjem piščalk pri orgljah ter suvanjem moliti petje med 1. in 2. sv. mašo. Ob 10. uri je nastal res pravi škandal v cerkvi. Pred končanim orgljanjem in petjem so vdrli na pevec prav divjaško. Pevci so bili prav mirni. Liberalci so vpili in preklinjali, da je vse ljudstvo v cerkvi bilo razkačeno. Slišalo se je glasno: „Očija te vdari, te vržem čez gank“. Da niso peveci vse mirno prenesli bi bilo prišlo gotovo do žalostnih posledic.

Liberalni divjaki so napadli na Velik. ponedeljek na Preserjih v gostilni pri Vidmarju mirne goste. Ta so bili zbrani vsi peveci z organistom in g. kaplanom ter mnogo mož z družinami in precej vrlih mladeničev iz Vrha. V mraku pride sporočilo, da nameruje liberalna preserjska in mravljavska družba vse goste pri Vidmarju napasti in pobiti. G. kaplan in organist sta odšla. Odšli so tudi vsi peveci in pevke pravočasno. Enako več del vrhovskih fantov. Ostalo je nekaj družin in mladeničev iz Vrha. Kar pridrvijo liberalni divjaki z grozovito surovostjo. Uderejo v kuhinjo gostilne, mečejo kamnje skozi okna v prvo nadstropje, pobivajo šipe, kjer so bili gostje ter hočejo k gostom na pretep. Vrhovski mladeniči so bili gorki, da planejo nanje; a modri možje so bili tako previdni, da so držali vrata zaprta in niso pustili ne gostom ven, ne barabom noter, ter so tako preprečili krvavo klanje, ktero so divjaki obetali. Imeli so v kuhinji mnogo kamnja napravljenega. Do 3. popoldne so stražili s živinskim tulenjem gostilno. Gostilničarjevemu sinu se je posrežilo niti skozi okno po orožnike. Na poti so ga trije vrgli čez zid, a je le še bolj tekel. Orožniki so prišli ob 3. popoldne ter našli spodaj le še nekaj, a ne glavnih razbojnikov. Oprostili so „ujetnike“. Prej še so šli po razgrajča glavnega liberalca na Lecki breg, moral je vstati in žnjimi iti na lice mesta.

Vse tri slučaje ima orožništvo v rokah. Izražena sodba orožništva in vsega pametnega ljudstva je ta: Da bi ne bili pristaši ljudske stranke mirni in povsem potrpežljivi, bi sploh posebno te praznike nastali grozni pretepi.

Liberalci so se potem sami med seboj potepli in si klobuke porezali. Vse ljudstvo je silno ogorčeno nad surovostjo in nasiljem liberalnih divjakov.

Glede škandala v cerkvi se je nek Rihemberčan v ponedeljek v Batujah izrazil: Jaz sem liberalec, a tako divjaštvo liberalnih Vašanov v cerkvi nad vse obsojam in sram me je, da sem njihove stranke.

Danes zjutro se aretirali: Janez-a in Jožef-a Čebon iz Leskega brega, oba brata liberalca, Karol-a Kodrič od Mrav-jevov, liberalca, dva Lukova sina iz Preserij, oba liberalca.

Liberalni divjaki so napadli isti dan na Kresiji Toneta Zinovega iz Preserij, Čeneta Mašončkovega iz Brji in se enega Brejca. Vrgli so jih ob tla in zmirljali. Ta četrty slučaj ima uže sodnija v roki.

Tedaj te praznike smo imeli v Rihembergu kar je do sedaj znano, nič več kot štiri slučaje liberalne „izobrazbe“. Včerajšnja „Soča“ je pisala „klerikalni divjaki napadli liberalne izobrazence“. Zamenjala je stranke. To je le malenkostna pomota.

Dodatno: Orožniki so izpustili Janeza Čebon in starejšega Lukovega sina. Na novo so še aretirali dva mladeniča naše stranke iz Vrha, ki sta ob napadu v samobrambi beže udarila napadalca, in liberalca Janeza Ličen. Aretirani so torej 4 liberalci in dva naša.

a Skrilje. Našega gospoda župana „Piskarja“ hudo peče moka in koruza, ki jo je naročila „Hranilnica in posojilnica v Kamnjah“ potom „Goriške zveze“.

Jezi se in zagotavlja, da gre nad župnika, kdo mu je dovolil „šebet robo“. — G. Piskar, kar potrudite se v Kamnje; saj greste itak vsake kvatre. Ondi boste videli, kakšne pravice ima posojilnica. Za danes dosti.

Iz kanalskega okraja.

kl Na veliki petek se je obesil v Lokovcu posestnik Anton Suligoj. Radi nekih domačih stvari se je razjezil, odšel od doma in se obesil na smreko.

Iz tolminskega okraja.

t Pečine-Ponikve. Z dopisom iz Ponikve v „Prim. listu“ z dne 12. marca t. l. nisem jaz z nikakej zvezi. — Naj se blagovole „sumničarji“ obrniti na kako drugo firmo.

Andrej Štrekelj,
vikar pečanski-administrator
ponikovski.

(Potrjujemo. Čudno, da je toliko ugibanja radi enega dopisa že 6 tednov. — Ured.)

t Smrtna kosa. — Pri Sv. Luciji je umrl po daljšem bolehanju in vsled starosti 15. t. m. Avguštin Kovačič, po domače „Dreja“. Če komu, bilo je njemu življenje res potovanje. Bil je občinski obhodnik nad 40 let, prehodil v Svetolucijski občinski stokrat in stokrat ob vseh vremenih, ob solncu in luni vre ceste, vse poti, vse steze, laze in prelaze. Poznal vse ljudi, bil živa kronika, po pravici ga je župnik šaljivo imenoval „tajnega svetnika“ in „ministra zunanjih poslov“. Župani so padali ali odstopali, starejšinstva se menjala — on je ostal, saj brez njega novi župan skoro ni vedel, ne kam ne kod. Bil je pošten mož, pravičen, delaven in trežen, posestnik kmet in kolar po rokodelstvu.

In na veliki petek ob eni popoldne je nastopil naš Dreja svojo zadnjo pot na hriček k Sv. Mavru. Štirje usmiljeni možje so ga nesli tja gori, dva bivša še živeča župana in sedanj župan pospreмили so svojega zvestega služabnika v duha na zadnjem potu — v duhu!

t Shod „Kmečke zveze“ za sodni okraj tolminski bude na belo nedeljo ob 3h popoldne pri Sv. Luciji v prostorih g. Vuge. Poverjeniki, člani, somišljeniki pridite mnogoštevilno!

t Podmetec. — Zadnji dopis iz Podmetca v „Primorcu“ sicer ne zasluži odgovora, ker je le izbruh grde zavisti in jeze, ker smo tukaj ustanovili izobraževalno društvo; vendar hočemo znanemu nadzdržbarju kratko povedati, kar mu gre. —

Ako ste res naprednjak, veselite se napredka tudi pri drugih; mi ne stavimo nobenih zaprek napredku v vaših „čitalnicah“, in prosto vam je, da ustanovite čitalnico še v Zagačniku.

Če se župnik ravna po načelu: za dobro stvar blago in denar, ni to vam nič mar! — Župnik ne bo prišel k vam beračit, tudi če se zgodi, česar se vi že očitno veselite, da namreč čez tri leta duhovnike iz šole vržete in morda še iz župnišča in iz cerkve. Skrbite za svoje, in bolje bo zanje in za vas!

Izobraževalno društvo šteje — bodi vam ljubo ali neljubo — že nad petdeset članov; vsak član je plačal udnino sam, udnino 3. razreda, t. j. 40 vinarjev, je plačal samo eden! — Rumun ni pri nas nobeden vpisan, socialdemokrat tudi ne, ampak — kar vas najbolj jezi — sami pošteni mladeniči in možje.

Tudi neka rajfajznovka vam roji po glavi, in oblastno izjavljate, da o tem boste še govorili. O čem pa vi sploh ne govorite, zlasti ko ste nabiti kot portarturški top? Ako se rajfajznovka kedaj tukaj ustanovi, vedite, da se bo to zgodilo brez vas in preko vas in vaših trabantov!

Začeli smo „misлити s svojo glav-o“ in tudi delati po svoji glavi, ker smo spoznavali, da kdor ima dar za same zdradbe, nima daru za — resno delo. —

Kadar se bo pa kdo zopet „sladko ginjen in vnet za gospodarski napredek“ ob „trudnih, poznih“ urah vozil proti domu v svoji ekvipaži — v košu, naj upre svoj duhoviti pogled v luno in zapoje:

Luna sije,
ura bije...
N...a domov še ni —
V košu spava,
kunačna glava
od rebule ga boli. —

Vsakdo

Cene so stalne!

naj enkrat poskusi kupiti pri „Krojaški zadrugi“ in ne bo se kesal!

Iz cerkljanskega okraja.

c Cerklje. — Splošno znano je, kako žalostno ulogo so igrali naši liberalci ob zadnjih občinskih volitvah. Vse dneve so imeli nastavljene vohune a la Blaz v Melinah, da pazijo na to, kako se bodo klerikalci vdeležiti volitev, z očitim namenom, vdeležiti se volitve, ako bi bila vdeležba od naše strani majhna. Hoteli so namreč z zvijačo prikristi se v starašinstvo, kakor se jim je, gotovo prvič in zadnjič, posrečilo v maju 1906. Ko so pa videli naš nastop, so „po resnem preudarku“ (!) vrgli puške v koruzo in se poskrili kar so „urbi et orbi“ povedali v „Primorcu“ od 22/11. 1907. Mi smo to dejstvo konstatirali; a glej ga vraga! Kar z loparjem so udarili po nas v „Primorcu“ od 13. 12. 1907; predbivali so nam „nesramen dopis“ ter nas pitali z „lažniki“, zmerjaje nas v svitu akademične omike s „klerikalčki“. Celemu svetu so hoteli natvezati ostudno laž, da se za volitve in za starašinstvo ne brigajo. V resnici so pa vse poskušali, da bi se vzdržali na krmilu. Te dni so nam pa sami izdali tajnost, da so po dr. Gruntarju rekurirali celo do ministertva za notranje zadeve zoper zadnje obč. volitve, ker je bilo, po njih mnenju, prejšnje starašinstvo proti postavno razpuščeno. A sreča jim ni bila mila: propali kandidat je propal s svojim rekurzom; z njim so propadli liberalni korifaji Peter, Cenc in Guštin in so sedaj vsi skupaj za eno blamažo bogatejši. Bodo li razumeli liberalci ta mišljeno? Dvcmimo zelo, ker jih poznamo. Z Dunsja se jim je povedalo, da so nesposobni za javen zastop, ker so resnega dela nezmogljivi; povedalo se jim je, da so dobili sasušen pokoj, naj torej mirujejo. A težko da bi mirovali. Še sedaj ne morejo pozabiti zanje res sramotne uloge, ki so jo tedaj igrali. Ako bi imeli dovolj krvi, bi bili še sedaj od jeze rdeči kot raki; a pri pomanjkanju naravne krvne barve kažejo sedaj svojo jezo z rdečimi predpasniki in rdečimi ovraticami. Mi kot usmiljeni Samaritani jim privoščimo to nedolžno veselje, ki bo koristilo vsaj Tonu in Jernejčku. Blagor ubogim na duhu!

c Orehek. V št. 45. slavne „Soče“ se je neki silno napredno-neumen dopisun iste slavne „Soče“ na dolgo in široko obregnil ob mene, klerikalnega vikarja, želeč mi srečno pot iz Orehka. Neodgovarjal bi na isto silno neumno kolobocijo, ako bi ne bilo v njej preveč napredne laži.

Res je, da me v Orehku skoraj vsi pozdravljajo, dokler ni — volitev. Pa prišel je osodni dan deželnozborskih volitev, dne 2. marca. Takrat pa, ljubi Sočin dopisun, me nekateri naši silno napredni volilci niso poznali v Cerklnem. Ako tega ne veruješ, pa povprašaj Petra doli v grapi. Ker pa hinavcev ne maram — kakor jih najbrže tudi liberalci ne marajo — zato sem to povedal tudi na prižnici; rekel pa sem tako-le: Kdor izmed Vas me ne pozna kot vašega vikarja v Cerklnem, na Reki itd., temu me tudi doma ni treba pozdravljati. To je resnica, ljubi Sočin dopisun. Ravno tako sem povedal tudi Ravnjanom. Toraj me pač ne more jeziti, ako me vi naprednjaki ne pozdravljate tam v Cerklnem, ako jaz Vaš posili — pozdrav tu doma celo odklanjam.

Jaz pa ostanem Vaš vikar, dokler ne dobim dekreta od nadškofa, upam pa, da ga

ne dobim še kmalo. To je resnica, ljubi Sočin dopisun. Da me pa liberalci ne marajo, tega pa jim prav čisto nič ne zamirim.

Sočin dopisupravi: G. Hliš, povejte nam, kedo izmed nas blati papeža in kaplane? Prijatelji, poglej svoje izvoljene liberalne liste in videl boš, da tega ne delamo mi, ampak Vi liberalci. Primi se za nos, lažnjivi kljukec!

Kako bodo naprednjaki „farjem“ plače vzeli, to so govorili liberalni agitatorji, ne pa jaz. —

Ti ljubi Sočin dopisun, bodeš najbrže zopet spomočjo nekaterih svojih somišljenikov tam v Cerklnem, pisal v slavno „Sočo“ o orehovskem vikarju. Svobodno Ti, kajti svoboden si bil, si in bodeš, dokler Ti kakšen liberalce svobode ne vzame in je ne stisne v liberalen rog.

Takrat pa lahko postaneš agrarec ali pa social-demokrat.

Fr. Hliš, vikar

Iz kobariškega okraja.

kd Predavanje. — Na velikonočno nedeljo je imelo „K. s. izobr. društvo v Drežnici“ svoje prvo predavanje. Predaval je č. g. dr. Srebrnič o pravi prostosti; dal pa tudi lepe pojme o lažnjivi, liberalni, takomenovani „Svobodni misli“. Neovrgljivo je dokazal grozne posledice in sadove take svobode. Prav primerna snov za naš čas. Predavanje je bilo prav poljudno; kajti poslušalci so sledili z velikim zanimanjem. Člani so se udeležili predavanja skoraj polno številno. Vpisalo se je nekaj novih udov.

kd Prvi strelni odsek na Goriškem. — V Drežnici so fantje izobr. društvu prožili misel za strel. odsek, ki bi bil kaj primeren za naš kraj. To ni le koristno za fante vojake, ampak sploh prav lepa in imenitna zabava. Fantje kažejo veselje za to. Če se bomo zmenili, pomerili in ustrelili — vam bomo gotovo sporočili. — Na strelne odseke opozarjamo tudi druga društva ob meji. Voj. oblast gre na roko s puškami in strelivom. —

kd Namesto cvetja — sneg. Debelo smo gledali v ponedeljek jutraj, ko smo kar omamljeni zagledali nad 30 cm debelo sneženo odejo. Prepevali so ptiki svoje vesele pesni in že je klico prvo pomladno cvetje; a sneg je vse to neusmiljeno ustavil in nastopila je pravcata „zima“, a zapihal bo jug in skesal se bo sneg in točil bo bridke solze za svojo predrznost.

Iz bovškega okraja.

b Ureditve vodnih tokov v bovškem okraju. — Katoliško-politično društvo v Bovsu je predložilo leta 1907 deželnemu zboru prošnjo v zadevi ureditve gorenjega Sočinega toka in drugih vodnih tokov zlasti malovaškega hudournika, ki opustoša od časa do časa obrežna zemljišča. Deželni zbor je naročil s svojim sklepom z dne 13. marca 1907 deželnemu odboru, naj ukrene sporazumno s c. kr. vlado česar treba, da se dobe tehnični podatki, potrebni za ureditev vodnih tokov, ki tečejo skozi bovški okraj. Zajedno je prejel deželni odbor naročilo, naj stavi, če mogoče že

v prihodnjem deželnozborskem zasedanju primerne predloge za takojšnji pričetek uravnavnih del.

Deželni odbor je odposlal ta sklep c. kr. namestništvu s prošnjo, naj dela pri pristojnih oblastih na to, da naroče svojim tehničnim organom, naj vrše tehnična poizvedovanja, na katerih podlagi bi mogli pristojni činitelji določiti konkretne načrte v svrhu, da se izboljša bedni položaj bovškega okraja.

Proti koncu januarja meseca tekega leta je naznanilo namestništvo deželnemu odboru, da je ženaročilo okrajnemu glavarstvu tolminskemu, naj se prične pogajati z interesi v svrhu izvršitve brambnih naprav ob gorenjem Sočinem toku med Trento in Sočo in v svrhu uravnave malovaškega hudournika pri Bovcu.

Kar se tiče ureditve Soče med Čezsočo in Srpenico, izdeluje dotični načrt c. kr. hidrotehnična ekspozitura v Gradišču, ki ga dovrši, kakor je upati, tekom te spomladi.

Tako stoje stvari sedaj.

Iz komenskega okraja.

km Prelep v Temnici. — Na veliki ponedeljek je pilo več ljudi v gostilni g. Pahorja v Novelu. Pri tem je prišlo do pretepa, ki se ga je vzajemno udeležila prisotna mladina. Ko so se naveličali so nehali s pretepom, so začeli zopet piti. Kmalu na to stopi na dvorišče pred gostilno posestnik iz Vojšice Anton Antonič, doma iz Temnice, ki je prišel obiskat sorodnike. Kar naenkrat je kar brez povoda prišlec dobil med rebra nož, ki mu je povzročil 2 cm široko in še bolj globoko rano. Antonič se je takoj zgrudil na tla in leži sedaj na rojstnem domu v Novelu. Orožništvo je aretiralo kot sumljiva dva fanta. — Pijančevanje je vsega vzrok!

Drobtine.

d Kako se je godilo nemškemu kmetu, ki ni poznal elektrike. Iz Hesenkega na Nemškem je prišel boljši kmet obiskat svojega sina vojaka v Mogunc ter se nastanil v hotelu. Ko se je dobro navečerjal, je šel po 9. uri spat. Gostilničar, ki je imel navado, da je ob 1. popoldni stopil na ulico ter pogledal po oknih hotela, ali so povsod luči ugašene, je zagledal kmetovo spalnico razsvetljeno. Poslal je natarja k njemu vprašat, ali mu morda česa manjka. Natak ar je potrkil na vrata, kmet je skočil iz postelje, na kar se je razvil sledeči razgovor. Natak ar: „Ali vam morda česa manjka, ker še žgete luč?“ Kmet: „Sam Bog vas je prinesel, kako sem vas vesel. Niti očesa nisem zatisnil, pihal sem, da me trebuli boli, a luči le nisem mogel ugasniti“. Natak ar je potem pokazal, kako se ugasi električna luč brez pihanja.

Loterijske številke.

19. aprila.

Dunaj 63 64 35 70 47
Gradec 33 80 20 67 64

Rafael Vuga,

trgovec

z jestvinami, moko, žitom in cementom na drobno in debelo
A v Gorici na Kornju št. 6 A

priporoča velečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi: Kavo, riž, ječmen, grah, lečo, sladkor, olje, petrolej, sveče, testenine, Ogrsko pšenično moko parnih mlinov Erste Ofen Pester iz Budimpeste, sirkovo, ajdovo in rženo moko, otrobi, oves, sirk, pšenico, ajdo, belo in rudečo sol, fižol, milo, špeh, mast, domače gnjati in salame. Vse vrste užigalic, med temi užigalice „Slovenske krščansko socialne zveze“ v korist obmejnim Slovincem; i. t. d. po zelo nizkih cenah.

Kupuje poljske pridelke, kakor: krompir, pšenico, ajdo, riž, fižol, i. t. d. ter maslo, jajca, kuretino in drugo.

Račun „Slovenskega sirotišča“ za l. 1907.

1. Preostanek iz leta 1906	K 12016.11
2. Doneski v l. 1908	1593.01
3. Obresti glavnice naložene v „Cent. pos.“ št. 933 za l. 1907	291.64
4. Obresti glavnice naložene v „Cent. pos.“ št. 1147 za l. 1907	70.24
5. Obresti glavnice v „Hranilnici“ št. 38903 za l. 1907	74.55
6. Obresti glavnice naložene v poštini hranilnici za l. 1907 po odbitih pristojbinah	2.06
Skupaj	K 14047.61
Stroški v l. 1907	2.—
Ostaja premoženja koncem l. 1907	K 14045.61
Ta svota se nahaja:	
1. V obligacijah	K 2200.—
2. V „Central. pos.“ št. 933 in 1147	8761.91
3. V „Hranilnici“ št. 38904	1916.56
4. V poštini hranilnici	105.—
5. V „Krojaški zadruzi“	40.—
6. Pri zasebnikih	700.—
7. V blagajnici dne 31. decembra 1907	322.14
Skupaj	K 14045.61

Dr. Josip Gabrijevčič,
predsednik.

Dr. Andrej Pavlica,
blagajnik.

Najboljše manufakturno blago po zelo nizki ceni prodaja „Krojaška zadruga“ v Gorici Gospodarska ulica št. 6 in 7. Zaloge je nedosegljiva te stroke v Gorici cene so stalne!

Starosno zavarovanje.

Težak porod imajo take postave. Vlada ima vedno tisoč ozirov na razne strani. Ljudski poslanci so morali zastaviti vse sile, da so spravili zadevo v hitrejši tek. Vlada se je upirala, da bi bili zavarovani kmečki delavci. A kakor kaže, se bo vlada udala pritisku poslancev. In z veseljem lahko povdarjamo, da so bili ravno naši poslanci v „Slovenskem klubu“, ki so se zavzemali najtopleje za to, da se zavarovanje raztegne tudi na rokodelce in kmečke delavce. S tem bo mnogo pomagano kmetu. Če bo enkrat vpeljavano zavarovanje za starost, bo kmet lažje dobil delavcev. Kaj namreč žene naše ljudi v tujino? Zasluzek je tam večji. Vsak hoče več zaslužiti, da si za starost kaj prihrani. Če pa bodo ljudje zavarovani za starost, ne bodo več tako silili v tujino, ampak ostali bodo doma.

Važno je to zavarovanje tudi radi tega, ker bo zavarovan mali kmet. To bo velika polajšava za mladega gospodarja, ki bo prevzel za očetom dom in posestvo.

Važno pa je posebno to, da so zavarovani tudi drugi delavci. Po tvornicah se je mučil in trudil celo življenje. Prišlužil si je malo, prihranil nič. Ko postane star, pride zopet domov, kjer ga mora vzdrževati občina. Reče je on sam, ker ga ljudje grdo gledajo, trpi pa tudi občina, kajti število takih revežev se množi in ž njimi stroški občinam. Vse to odpade po zavarovanju.

Naj navedemo nekaj podrobnosti iz načrta te nove postave.

Kakor znano je vlada kar se tiče starostnega zavarovanja tozadevni načrt izdelala v glavnih potezih že pred nekaj

leti, pa samo za tovarniško delavstvo. K rentam hoče država prispevati z 90 m. na leto in sicer brez protioveznosti od strani zavarovancev. Zdaj pa mora vlada resno misliti na to, da svoj načrt razširi tudi na poljske delavce, na male samostojne podjetnike, obrtnike in kmete. Načrt vlade je sledeči: Kdor zasluži na mesec do 20 K, dobi po 10 letih zavarovalne rente 130 K, po dvajsetih letih 140 kron, po 30 letih 150 K, po 40 letih 160 K. Kdor zasluži 20 do 40 K, tega zavarovalna renta znaša po 10 letih 170, po 20 letih 190, po 30 letih 210, po 40 letih 230 K. Kdor zasluži 40 do 60 K, dobi po 10 letih 210, po 20 letih 240, po 30 letih 270, po 40 letih 300 K. Kdor zasluži 60 do 100 K na mesec, ima pravico do sledeče rente: po 10 letih 250, po 20 letih 290, po 30 letih 330, po 40 letih 370 K. Kdor ima 100 do 150 K na mesec, dobi po 10 letih 290, po 20 letih 340, po 30 letih 390, po 40 letih 440 K rente. Kdor zasluži nad 150 K, ima pravico do rente: po 10 letih 330, po 20 letih 390, po 30 letih 450, po 40 letih 510 K. K temu bi morala prispevati delavec in delodajavec.

Poljedelskih in gozdni delavcev je dva in pol milijona. Vseh, ki bi se morali zavarovati, bi torej bilo šest milijonov. Letni prispevek delavcev in delodajalcev bi znašal 100 milijonov kron. (Preje je bil proračun na 41 milijonov.) Seveda (od začeta bo državni prispevek znašal samo 3 do 4 milijone in bi do navedene vsote narastel šele po 35 letih.

Darovi.

Za „Slov. sirotišče“: P. n. M. M. 2 K, N. N. 4 K, Zavrnik Viktorija, 1 K, gospa Terezija Mercina 10 K.
Bog vsem stotero poplačaj!

Za izobrazbo.

Radikalizem (radikalen, a, o, radikalec) — beseda latinskega izvora in pomenja strujo v javnem življenju, ki hoče korenito spremeniti obstoječe razmere. Posebno pogosto se imenuje pri posameznih narodnih strankah narodnih radikalcev, ki hočejo z vsem, posebno najhujšim orožjem priboriti svojemu narodu odločujočo moč nad drugimi sosednimi narodi. Narodni radikalizem pomeni torej brezobzirno boj proti tuji narodnosti. Govori se pa tudi v vsaki stranki lahko o radikalcih, to je onih, ki hočejo posebno brezobzirno izvesti vsa strankina načela.

Rezidenca, (rezidirati) — latinska beseda in pomenja — prestolno mesto, kjer vlada ali kaka druga vladna oseba stanuje, vlada-rezidirira. Pri nas je rezidenca mesto Dunaj, ker tam stanuje navadno cesar.

Sankcija, (sankcionirati) — latinska beseda in pomenja isto kar v slovenščini — potrjenje. Pogosto slišimo, da je cesar sankcioniral kako postavlo. Postave namreč, katere sklene pri nas državni zbor, so še le takrat veljavne, ako jih sankcionira, to je potrdi cesar s svojim podpisom.

Skiptikon — grška beseda in pomenja neko pripravo, ki namomogoča, da v temnih prostorih majhne slike povečane vidimo na kakšni steni ali preprogi. S. K. S. Z. v Gorici ima tak skiptikon, ki s pomočjo acetilenove luči podaja prav lepe slike. Navadno se rabijo pri skiptikonu slike na steklu tako imenovani „diapozitivi“ mogoče je pa tudi povečati vsako sliko na razglednici.

Solidnost, (soliden, a, o) — beseda latinskega izvora, ki pomeni isto kar naša beseda trdnost. Govorimo o solidnem trgovcu, to je o trdnem trgovcu, ki ima tudi kaj več lastnega premoženja in ne zida samo na upanje. Solidna podjetja so ona, ki imajo trdno podlago, da se ni bati izgub.

Gospodarske vesti.

Kmetijsko poučno potovanje na Češko. C. kr. kmetijska družba kranjska namerava prirediti porodno letošnje jubilejne razstave v Pragi gospodarsko-poučno izlet na Češko.

Po dogovoru z deželnim kulturnim svetom za kranjstvo Češko v Pragi se je že sedaj sestavil za to potovanje naslednji načrt:

Izlet bo trajal 10—12 dni in se bo vršil meseca julija ali avgusta (v šolskih počitnicah)

Udeleženci se odpeljejo z večernim vlakom, ki odhaja z Jesenic ob osmih zvečer, in pridejo zjutraj ob osmih v češke Budjevice.

Tam se prične s poučnim ogledovanjem, in sicer:

1. dan. Ogled gospodarske šole in kakega vzornega kmetijstva, kjer bo videti rejo južnočeških konj težkega plemenca, (najbrž v Plavi).

Obed in prenočišče bo v Budjevicah.

2. dan. Ogled krasnega veleposestva kneza Schwarzenberga, in sicer gradu v Huboki in vzornega dvora Vondrova.

Obed v Budjevicah, — popoldno ogled postaje za obdelovanje barja v Zalahi, vožnja v Tabor in prenočišče tam.

3. dan. Ogled staroslavne mesta Tabora, kralj. češke kmetijske akademije, družbene mlekarne s parno silo. Z večernim vlakom v Prago.

4. 5. in 6. dan v Pragi. Tukaj ogled Prage in njenih starožitnosti, obisk in ogled razstave, dalje ogled prve češke akcijske mlekarne v Nusli, Freyave mlekarne in sladkorne tvornice v Visočanih, in če bo čas dopuščal, fiziološke ter mlekarne postaje. Hrana in prenočišče v Pragi.

7. dan. Izlet s parnikom po novo kanalizirani reki Vltavi, in sicer najprej v Trojo. Tukaj ogled češkega pomologičnega (sadjarskega) zavoda, potem v Melnik, ogled vinarske šole, vinogradov in kleti. Prenočišče v Melniku.

8. dan. Vožnja čez Šijetje v Lovosice. Med potom ogled hmelnic pri Počapljih, ogled tvornice za porabo sadja v Trebenicah; dalje v mesto Rovdnice, tukaj ogled tvornice za pluge in stroje za žetev, odtod v Berkovico in z vlakom v Prago. Prenočišče v Pragi.

9. dan. Iz Prage v Novo vas pri Kolínu, tukaj ogled vzornega vrtnarstva, v Kolínu ogled okrajne drevesnice in v Lošanih ogled kmetijske elektrarne, v Kutlirih ogled vzornega kmetijstva g. Prokupa. Vožnja v Kutno goru. Ogled kmetijske šole, kakega vzornega malega posestva in skladišča za žito, velikih nasadov hrena v okolici, znamenitosti mesta in odtod odhod nazaj v Prago ali pa naprej čez Igľavo, Znojmo na Dunaj. Če bo zadostno število takih, ki se zato zanimajo, bi se lahko med potom na Dunaj ogledalo mesto Rec s slovečimi vinogradi in kletmi, dalje mesto Korneuburg s poskusnimi nasadi in Klosterneuburg, tukaj višja vinarska šola in sloveče kleti tamšnjega samostana.

Vsa vožnja iz Ljubljane na vsej progi (tja čez Linec, nazaj čez Dunaj) bo veljala v III. razredu okrog 60 kron,* hrana in prenočišče kakih 10 K na dan, tako da bo vse potovanje veljalo največ 200 K za osebo.

Za strokovno vodstvo ho tudi skrbjeno. Izlet bo vodil g. c. kr. vinarski nadzornik B. Skalický, ki mu bo češki deželni kulturni svet pridelil kakega domaćega kmetijskega potovalnega učitelja. Izlet se bo vršil, če se oglasi vsaj 20 udeležencev. Prijave za udeležbo sprejema c. kr. kmetijska družba že sedaj, najpozneje pa do 1. julija t. l. Na poznejše zglastve se ne bo oziralo.

K zglastvi je pridejati 50 kron za nakup okrognega listka in je treba povedati, ali se udeleženec želi nazaj voziti čez Dunaj, ali čez Prago, Linec, Jesenice.

Daljša poročila bo objavljala c. kr. kmetijska družba v „Kmetovalcu“, ki prinese tudi popis in slike nekaterih teh slovečih in lepih krajev.

Živnorejski nasveti. Da higiena pri mnogih govedorejcih ni še pokazala vseh svojih dobrih strani in ni odpravila gotovih starih navad, pripisovati je okoliščini, da prevladujejo v gotovih pokrajinah še vedno predsodki. Mnogo je kmetovalcev, ki se nekako boje prezračevati hlev, zlasti ko se nahaja v letem pred kratkim skopljeno tele ali bolno živinčeto. Cist, suh zrak je zdravju živinčeta zelo koristen.

Nekateri mislijo, da je beljakovina krepilna, ako se pomaže z njo koža bolnega živinčeta; beljakovino rabijo (kar je brezuspešno in škodljivo) tudi za bolezn na maternici po porodu, pri želodih mažejo celo regve itd. To je torej, kakor zgoraj rečeno, brezuspešno in škodljivo, kajti, beljakovina ne gre skozi kožo in torej ne koristi prav nič; po drugi strani pa se trati brez potrebno tako dragoceno hranivo, kakor je jajce.

Nekateri govedorejci puščajo brejim

* V drugem razredu tretjino več.

kravam kri; potem onim ki se pojajo in o katerih mislijo, da ne ostanejo brje; časih, spomladi in jeseni tuli tistim kravam, ki so fiziološko popolnoma normalne. S tem pa se le oslabi organizem, ker se mu odvzame s krvjo dober del moči v tistem času, ko mora živinčeto prenašati napore, porodne bolečine ali pa se mora boriti proti boleznim. Ti predsodki so najbolj razširjeni; toda mnogo drugih je še, ki niso nič manj čudni in smešni.

Vsak razumen govedorejec bo brez dolgega razmišljanja opustil predsodke in se bo držal tega, kar mu narakuje nauk o živinoreji.

Zahvala.

Dolžnost me veže, da se na tem mestu iskreno zahvalim slavni zavarovalnici za življenje „Universale“ v Gorici za točno izplačano zavarovalno svoto po moji ranjki ženi Ivanki Kompara. Omenjeno zavarovalnico morem le vsakomur priporočiti.

Gorica, dne 22. aprila 1908.

Anton Kompara.

Destilacija žganja

v zvezi z izdelovanjem krepilnih pijač brez alkohola je z velikim uspehom takoj mogoča. Garancija za oblastveno dovoljenje in prodajo. Vse potrebno pripravi na licu mesta brezplačno izveščen strokovnjak. Tukajšnje informacije glede hitre prodaje. Ponudniki naj se obrnejo pod naslovom: Prva tovarniška tvrdka (Erste Fabrikfirma) 68882 na M. Dukes nasledniki, Dunaj L/1 Wallzeile 9.

Nezaslišano po ceni!

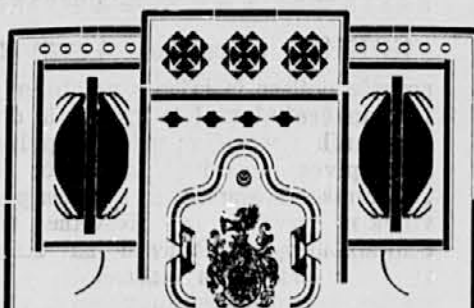
600 komadov le za 1.25 fl.

Eno krasno garant. dobro idočo precizijsko uro z pozlačeno verižico, 1 krasno pozlačeno kravato iglo s ponarejenim briljantom; 1 prstan v ognju poslačen s ponarejenim kamenčkom za gospode ali dame; 1 krasen obesek iz 150 krasnih orientalskih biserov, najmodernejši ženski lišp. 1 krasno garnituro, gumbe za manšete, ovratnike in naprsnike gar. 3% double zlato; 6 komadov finih platnenih robcev, 1 elegantno pisalno opravo iz niklja v žep; krasno žepno ogledalec, 1 dobro dišeče milo, 1 f. dez. notes; 72 komadov angleških peres; 20 priprav za pisanje in še 395 drugih predmetov, ki se v gospodinjstvu nujno rabijo. Vse skupaj z uro vred stane le 1.85 fl.

Po povzetju pošilja trgovina

H. SPINGABN, Krakau št. 206

Če se naroči 2 zavoja, dodam še zastoj lep žepni nožiček z dvema reziloma. Pri več ko 2 paketih, dodam še vsakemu en tak nožiček. Če vam ne ugaja, vam vrnem denar.

„NARODNA TISKARNA“

::: V Grici, ulica Vetturini št. 9 :::

je preskrbljena z povsem novimi črkami, okraški in finim papirjem, ter more prevzeti vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela

TISKA:

* „Gorico“ oo	oo „Pr. list“
* Vabila oooo	oooo Cenike
* Brošure ooo	ooo Račune
* Diplome oo	oo Vizitnice
* Pobotnice o	o Rač. sklepe
* Sprejemnice	Jedilne liste
* Plakate ooo	ooo Etikete
* itd. itd.	itd. itd.

Zagotavlja točne in strokovno pravilne izvršitve v moderni in okusni obliki od navadnega enobarvnega do finega večbarvnega tiska po tako nizkih cenah, da se ne boji nikake konkurence

Goriška zveza gosp. zadrug in društev v Gorici,
registrovana zadruga z omejeno zavezo.

posreduje

pri nakupu kmetijskih potrebščin in pri prodaji kmetijskih pridelkov

V zalogi ima:

modro galico, žveplo, razna umetna gnojila, gumijeve vezi, belo in živinsko sol, otrobi debele in drobne, turšico, moko, klajno apno in drugo.

Člani pridruženih zadrug se pri prevzemanju blaga morajo izkazati s člansko knjižico zadruga in posojilnice, h kateri pripadajo.

Zaloga je v hiši „CENTRALNE POSOJILNICE“ v Gorici, bivši „Hotel Central“.

Lekarna
Cristofolletti v Gorici

Prave in edne žel. kapljice
s znamko sv. Antona Padovanskega.

Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljiva. — Te kapljice uredijo redno prebavljanje, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico popije. — Okrepé želodec, storé, da sgine v kratkem času omotica in šivota lenost (mrtevost). Te kapljice tudi storé, da človek raje je

(Varstvena znamka)

Cena steklenici 60 vin.

Svoji k svojim!

Staroznana narodna tvrdka:

Anton Iv. Pečenko

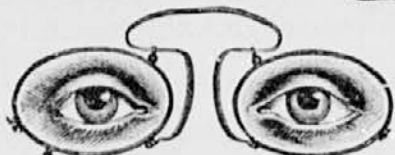
GORICA, ulica Jos. Verdi 26

postreže pošteno in točno s pristnimi belimi in črnimi vini iz lastnih in drugih priznanih vinogradov; potem s pylenjskim pivom „prazdroj“ iz sloveče češke „Meščanske pivovarne“, in izbornim protivinskim pivom iz pivovarne kneza Schwarzenberga v Protivinu na Češkem, in sicer v sodčkih in steklenicah; z domačim pristnim tropinovcem I. vrste, lastnega pridelka v steklenicah.

Vino dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstrijsko-ogrske države v sodih od 56 lit. naprej franco goriška postaja.

Cene zmerne.

Pozor!

Edino naš rojak v Gorici, optikar

I. Primožič,

na Kornju št. 13, (konec Gosp. ulice)

ima veliko zalogo optičnih izdelkov, kakor: Raznovrstna očala, zlata in iz nikla, stekla iz kristala, v vseh številkah. V zalogi ima razne toplotere, daljnogleda, barometre, mikroskope, vage za vino, za žganje, za špizite, livele za zidarje, mizarje po najnižji ceni.

Izvršuje vsakovrstne poprave in iste dostavlja na dom.

VIKTOR TOFFOLI

velika zaloga oljkega olja iz najugodnejih krajev.

Gorica, v. Teatro 20, v. Seminarno 10

Olje za luč 40 kr. lit. Olje corfú 60 kr. lit.

„ oljčno 52 „ „ barl 60 „ „

„ fineje 56 „ „ lucca 70 „ „

„ boljše 56 „ „ nizza 80 „ „

„ dalmat. 56 „ „ najfin. l. gl. „

„ istrsko 56 „ „

Priporočam čč. duhovščini in cerkvenim oskrbništvom.

Edina zaloga oljkega olja v Gorici.

Anton Kuštrin,

trgovec v Gorici

Gosposka ulica št. 25

priporočam čistiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo Santos, Sandomingo, Java, Ceylon, Portoriko itd. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu, istrsko in dalmatinsko. Petrolej v zaboji. Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Miljsveče prve in druge vrste, namreč ob 1/2 kila in od enega funta. Testenine iz tvornice Žnideršič & Valenčič. Žveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevega mlina iz Kranja in iz Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Peter Cotič,

čevljarski mojster, Gorica,

Gosposka ulica 1

Rastelj 32.

Zaloga vsakovrstnih čevljev za odrasle in otroke. Naročila z dežele se po pošti razpošiljajo. Cene zmerne.

Anton Breščak

Gorica, gosposka ulica št. 14, (blizu lekarn Gironelli).

Ima v zalogi vsakovrstno pohištvo za vsak stan. Oprava po najmodernejih slogih, posebno za spalne, jedilne in posetne sobe je po nemškem slogu.

Bogata zaloga podob na platno in šipo z različnimi okvirji. Belgijska brušena ogledala vsake velikosti. Različno pohištvo, kakor: toaletne mize, različna obešala, preproge za okna itd. Različne stolice z trsja in celuloida, posebno za jedilne sobe. Blazine iz strune, afriške trave, z žimami in platnom na izbiri ter razne tapetarije. Reči, katere se ne nahajajo v zalogi, preskrbijo se po izbiri cenikov v najkrajšem času. — Daje se tudi na obroke, bodisi tedenske ali mesečne. — Pošilja se tudi izven Gorice po železnici in parobrodih.

Zaloga.

Podpisani priporočam p. n. občinstvu v mestu in na deželi svojo

trgovino z lesom, cementom, peskom, drvni in ogljem

na Volčjdragi pri postaji c. kr. državne železnice.

Josip NARDIN, trgovec.

Odlikovana pekarija in sladčarna

K. Draščik

v Gorici na Kornu (v lastni hiši)

izvršuje naročila vsakovrstnega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, pince itd. Prodaja različna fina vina in likerjev na drobno ali v orig. buteljkah. Priporočam se sl. občinstvu. Cene jako nizke.

Prosiva zahtevati listke!

Največja trgovina z železjem

KONJEDIC & ZAJEC

Gorica v hiši Monta.

Priporočam stavbeni Cement, stavbne nosilce (traverze), cevi za stranišča z vso upeljavo, strešna okna, vsakovrstne okove, obrtniško orodje, železo cinkasto, železno pocinkano medeno ploščevino za napravo vodnjakov, vodovodov, svinčene in železne cevi, pumpe za kmetijstvo, sadjerejo in vinorejo, ter vsakovrstna orodja.

Cene nizke, solidna postrežba!

Eno krono nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrdili najine nove ameriške blagajne, da je kupil pri naju za 100 kron blaga.

Prosiva zahtevati listke!

Gorica, Gosposka ulica št. 25.

Jak. Šuligoj

Gorica, Gosposka ulica št. 25.

Urar c. kr. državnih železnic, in trgovec z zlatom in srebrom, z finimi švicarskimi urami in drugimi urami vseh vrst

Cene zmerne. Poprava se izvrši hitro in natančno. Vsako popravo jamčim 1 leto

Lepo se Vam zahvaljujem za Vaše testenine koje so

jako izvrstne

ter sem vrlo zadovoljna z njimi, tako priznava hrvatska trgovka gospa Katarina Germak iz Nove Gradiške Prvi kranjski tovarni testenin Žnideršič & Valenčič v Ilir. Bistrici, ko zopet naročuje.

Ustanovljena tvrdka leta 1866

IV. DRUFOVKA - GORICA

centrala Gosposka ulica 3, filijalka Rastelj 3

Lastna strojarna na paro v Črničah. Zaloga vsakovrstnega usnja, kakor tudi čevljarskih potrebščin.

Odlikovana tvornica nadplatov. Glavni zalagatelj liščila v korist družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Telefon št. 62.